

Parkstraat 83
2514 JG Den Haag

T (070) 426 26 26
E info@vohaaglanden.nl
W www.vohaaglanden.nl

IBAN NL64 RABO 0113 2182 73
BTW NL 811170019 B 01
KvK 27253825

Gemeente Rijswijk
Postbus 5305
2280 HH Rijswijk

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		UP/23/279/EZMK	14 november 2023
Onderwerp			
Meerjarenbegroting 2023-2028			

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand ontvangt u de meerjarenbegroting 2024-2028 van de stichting VO Haaglanden.

Deze begroting is op 6 november 2023 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Hoogachtend,

Mw. ir. E.C.J.M. Zegers
Lid College van Bestuur
VO Haaglanden

Stichting VO Haaglanden
Postbus 1000
2500 CB Den Haag

Onder het bestuur van de Stichting VO Haaglanden vallen de volgende scholen:

Dalton Den Haag
Aronskelkweg 1
2555 GA Den Haag
Tel. 070 - 308 41 80

De Einder
Spionkopstraat 9
2572 NK Den Haag
Tel. 070 - 445 16 16

Gymnasium Haganum
Laan van Meerderevoort 57
2517 AG Den Haag
Tel. 070 - 346 92 43

Haags Montessori Lyceum
Nassau Bredastraat 5
2596 AK Den Haag
Tel. 070 - 324 54 18

Johan de Witt Scholengroep
Zusterstraat 120
2512 TP Den Haag
Tel. 070 - 312 07 50

Lyceum Ypenburg
Laan van Kans 3
2496 VB Den Haag
Tel. 070 - 413 20 50

Maerlant-Lyceum
Johannes Bildersstraat 11
2596 ED Den Haag
Tel. 070 - 324 45 29

Maris College
Mgr. Nolenslaan 16
2555 XZ Den Haag
Tel. 070 - 323 13 34

**Rijswijkse Lyceum/
Van Vredenburg College**
Karmozijnstraat 2
2284 GA Rijswijk
Tel. 070 - 336 49 44

Segbroek College
Klaverstraat 7
2565 BT Den Haag
Tel. 070 - 363 49 40

Meerjarenbegroting 2024 - 2028 Stichting VO Haaglanden

Voor u ligt ter bespreking de meerjarenbegroting 2024 tot en met 2028 van de Stichting VO Haaglanden. De begroting is opgebouwd vanuit de individuele schoolbegrotingen, aangevuld met de begroting van BSB.

Algemeen

In mei is de kaderbrief opgesteld, waarin het kader en de beleidsmatige speerpunten voor 2024 zijn benoemd alsook de financiële uitgangspunten. Deze zijn voor de scholen de leidraad bij het opstellen van het plan en de begroting voor 2024 en opvolgende jaren. Net voor de zomer heeft er met elke school een verkennende bespreking met het College van Bestuur (CvB) en de concerncontroller plaatsgevonden, waarin de organisatorische, formatie-keuzes en geplande investeringen zijn besproken. Na deze besprekingen hebben de scholen de begroting verder uitgewerkt o.b.v. de laatste inzichten in de leerlingenpopulatie.

De begrotingen van de scholen, aangevuld met de begroting van BSB, vormen gezamenlijk de begroting van VO Haaglanden. Deze begroting wordt in dit document toegelicht. Ook de balans, de liquiditeitsbegroting en de ontwikkeling van de financiële signaleringswaarden van het ministerie worden toegelicht.

Het CvB heeft alle individuele begrotingen goedgekeurd voor het kalenderjaar 2024 en daarbij gelet op de doelmatige besteding van de financiële middelen voor het onderwijs.

Inhoudsopgave

- A. Uitwerking beleidsmatige speerpunten uit de kaderbrief
- B. Exploitatieoverzicht Totaal VO Haaglanden
- C. Investeringen
- D. Toelichtingen en samenvatting op schoolniveau
- E. Balans
- F. Weerstandsvermogen, bestemmingsreserve en normvermogen
- G. Liquiditeitsbegroting
- H. Leerlingenaantallen, medewerkers en gebouwen

A. Uitwerking beleidsmatige speerpunten uit de kaderbrief

In de kaderbrief zijn twee beleidsmatige speerpunten voor 2024 opgenomen, te weten:

1. Onderwijs en kwaliteitszorg
2. Goed werkgeverschap

Deze speerpunten zijn onderdeel van het strategisch beleidsplan van VOH, de beleidsambities. Naast deze VOH-brede speerpunten zijn er nog schooleigen ambities opgenomen in de begrotingen van de 10 scholen.

Hieronder is een korte toelichting op de plannen van de scholen, behorend bij de genoemde speerpunten, opgenomen.

Onderwijs en kwaliteitszorg

Het verbeteren van de onderwijskwaliteit is een beleidsambitie die continu op de agenda staat en waar de scholen in de meerjarenbegroting uitgebreid aandacht aan geven. Hierbij kiezen de scholen voor verschillende benaderingen die het beste bij de behoefte van hun leerlingenpopulatie passen. Zoals het verbeteren van de basisvaardigheden en investeren in betere methodes om de ontwikkeling van leerlingen te volgen. Ook (wereld)burgerschap en kansengelijkheid zijn veel terugkerende thema's in de begrotingen van de scholen.

Twee belangrijke subsidies, Basisvaardigheden en Nationaal Programma Onderwijs (NPO), lopen af en worden uiterlijk in 2025 ingezet. Het wegvallen van deze subsidies zorgt voor uitdagingen op sommige scholen die de formatie moeten herzien of die de hiermee bekostigde activiteiten niet willen verminderen (zoals bijvoorbeeld ondersteuning voor passend onderwijs).

Daarnaast zijn er ook scholen die niet in aanmerking kwamen voor de subsidie Basisvaardigheden in 2024/25. Ook zij moeten voldoen aan de door de Inspectie gestelde eisen aan basisvaardigheden. In sommige gevallen zijn hiervoor extra inspanningen nodig, bv in de vastlegging of verantwoording, zonder dat daar extra middelen voor beschikbaar zijn.

Goed werkgeverschap

Het verminderen van de hoge werkdruk is essentieel voor het welzijn van docenten en onderwijspersoneel. In 2023 zijn daarom door Personele Medezeggenschapsraden (PMR) plannen gemaakt om de collectieve middelen van de subsidie Werkdrukverlichting te besteden. Hierbij is gekeken naar de specifieke behoeften van iedere school. Voorbeelden zijn het verkleinen van klassen, extra inzet van ondersteunend personeel en het uitbreiden van taakuren.

Goed werkgeverschap draait om veel meer dan alleen een verminderde werkdruk. Alle scholen besteden aandacht aan de verdere ontwikkeling van hun strategisch personeelsbeleid om zo de professionalisering en ondersteuning van medewerkers te borgen. Specifieke voorbeelden zijn het verbeteren van de cohesie binnen de teams door gezamenlijke studiedagen, het trainen van leidinggevenden op de gesprekscyclus en inductietrajecten voor zij-instromers. De effectiviteit van deze plannen zal worden gemonitord en *best-practices* van één school worden met de andere scholen gedeeld zodat zij dit, indien gewenst, ook kunnen inzetten.

Het aanbod van de Haagse Onderwijs Academie (HOA), een samenwerkingsverband tussen VO Haaglanden en Spinoza, wordt de komende jaren ook verder versterkt.

Dit alles natuurlijk binnen een context die gedomineerd wordt door het landelijke tekort aan onderwijspersoneel. Op sommige van onze scholen is dit tekort schrijnend, op andere scholen lukt het vaak om de formatie wel op niveau te krijgen. Al vergt dat steeds meer inspanningen. VO Haaglanden spant zich op diverse fronten in om (de gevolgen van) het docententekort niet van invloed te laten zijn op de onderwijskwaliteit. Deze inspanningen zijn deels gemeentelijk of regionaal georganiseerd. Zo initieert De Rode Loper, in samenspraak met de gemeente en andere VO-besturen in Den Haag, al jarenlang diverse activiteiten om het docententekort te beteugelen. Zo is er veel aandacht voor zij-instroom, maar ook voor statushouders die hun onderwijsbevoegdheid willen behalen (project Wereldburgers). De regio Haaglanden heeft de 'voorloperstatus' voor de introductie van Onderwijsregio's. Binnen deze onderwijsregio's wordt vanaf 2024 gemeente- en sectoroverstijgend samengewerkt om meer docenten te vinden, op te leiden, te binden, te boeien en te professionaliseren.

Schooleigen speerpunten

Naast deze VOH-brede speerpunten kennen de scholen ook nog eigen speerpunten.

Enkele voorbeelden:

- Kwaliteitsverbetering door het planmatig analyseren van data voor monitoring en evaluatie van de onderwijsresultaten (o.a. uit Magister en CumLaude).
- Het aanscherpen van de profilering om meer leerlingen aan te trekken.
- Het verbeteren van de kwaliteit van besluitvorming en evaluatie om de jaarplannen beter te kunnen monitoren en eerder bij te kunnen sturen (versterken PDCA)
- Het door Johan de Witt aanbieden van een Middle Years Program (MYP) in de vorm van een driejarige brede brugperiode om de kansengelijkheid in het onderwijs te bevorderen en recht te doen aan haar internationaal georiënteerde leerlingenpopulatie.
- Het verbeteren van de kansengelijkheid door het project 'School en Omgeving' van het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg college. Hiervoor is een programma gestart om invulling te geven aan de verrijkte schooldag.
- Het starten van twee flexibele leerroutes in de bovenbouw bij het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg college: de zesjarige HAVO en een pilot met twee-fasen VWO.
- Extra investeren in leerling- en verzuimbegeleiding. De middelen vanuit SWV zijn vaak ontoereikend om de juiste zorg te bieden aan de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.

Transitie van BMO naar BSB

In 2023 is de Bestuurs- en Management Organisatie (BMO) overgegaan naar een Bestuurs- en Service Bureau (BSB). Met de ambitie om het College van Bestuur en de scholen meer en professioneler advies en ondersteuning te bieden, de kwaliteit te verhogen en de kwetsbaarheid te verminderen. Onderdelen hiervan zijn meer capaciteit voor strategisch HRM, inkoop en aanbesteding en onderwijs & kwaliteit.

Deze capaciteitsuitbreiding was al voorzien in de begroting van 2023 door het verhogen van het afdrachtpercentage en het opvoeren van een drietal vacatures. In de loop van 2023 is deze formatie ingevuld, waarvan een op interim-basis. De komende periode wordt invulling gegeven aan de gezamenlijke ambities van VOH. Welk effect dat zal hebben op het BSB is nu nog niet duidelijk. Wel is duidelijk dat dit in goed overleg, binnen de afgesproken afdrachtpercentages, moet plaatsvinden.

Overige ontwikkelingen

Naast de hierboven genoemde speerpunten vanuit VOH en de scholen is er nog een aantal ontwikkelingen dat impact heeft op de meerjarenbegroting. Alle scholen hebben te maken met een aanzienlijke stijging van de vaste lasten, vooral de energie- en schoonmaakkosten. Voorlopig is het nog gelukt om dit op te vangen, maar mochten deze de komende jaren sneller stijgen dan de verwachtingen, dan moeten er keuzes in worden gemaakt hoe hier mee op te gaan.

De tegemoetkoming energiekosten vanuit OCW vereist in dat kader dat eerst het bovenmatig publiek eigen vermogen voor dit doel wordt ingezet.

De scholen hebben in hun leerlingenprognoses rekening gehouden met de oprichting van twee nieuwe islamitische scholen in Den Haag, startend in het schooljaar 2024/25. Echter de specifieke ontwikkeling is niet te voorspellen. Mochten er significante wijzigingen in instroom en/of doorstroom zijn dan zullen deze worden meegenomen in de prognoses in meerjarig perspectief.

In deze meerjarenbegroting is de impact van het wijzigingen van het bekostigingsstelsel voor het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) niet meegenomen. Het advies over hoe om te gaan met de nieuwe eisen vanuit de Raad van de Jaarverslaggeving wordt separaat uitgebracht.

Ook het effect van het onderhandelaarsakkoord over de cao is nog niet verwerkt. De aanname is dat de cao-verhoging past binnen de beschikbare loonruimte gedurende de looptijd..

B. Exploitatieoverzicht

De geconsolideerd resultaten laten het volgende beeld zien over de periode tot en met 2028. Van belang is dat dit resultaat een optelling is van schoolbegrotingen met heel verschillende uitgangsposities. Sommige scholen hebben ruim voldoende middelen, terwijl andere scholen een zeer strak kostenregime moeten handhaven om aan de gestelde begrotingseisen te voldoen.

VOH Totaal	Begroting 2023	1e Prognose 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Leerlingaantal (incl VAVO) per 1 oktober voorgaand ja	14.900	14.898	14.995	14.605	14.511	14.447	14.487
Totaal formatie inclusief tijdelijke uitbreidingen in fte's (€ * 1.000)	1.414,3	1.410,7	1.461,8	1.412,2	1.381,3	1.370,8	1.361,6
Rijksbijdragen OCW	€ 133.136	€ 140.758	€ 155.804	€ 157.881	€ 160.281	€ 165.125	€ 171.329
Samenwerkingsverband	€ 2.700	€ 2.809	€ 2.801	€ 2.824	€ 2.854	€ 2.886	€ 2.922
Overige subsidies OCW	€ 30.247	€ 33.182	€ 18.366	€ 18.261	€ 18.686	€ 19.195	€ 19.735
Gemeentelijke bijdragen	€ 2.426	€ 2.812	€ 2.663	€ 2.660	€ 2.649	€ 2.649	€ 2.649
Totaal overheidsbijdragen	€ 168.509	€ 179.561	€ 179.635	€ 181.626	€ 184.471	€ 189.855	€ 196.636
Verhuur	€ 193	€ 175	€ 166	€ 169	€ 170	€ 171	€ 172
Detachering personeel	€ 172	€ 148	€ 129	€ 119	€ 104	€ 83	€ 83
Ouderbijdragen	€ 3.462	€ 3.646	€ 3.671	€ 3.570	€ 3.606	€ 3.615	€ 3.650
Overige baten	€ 2.333	€ 2.724	€ 2.591	€ 2.452	€ 2.349	€ 2.296	€ 2.296
Totaal overige baten	€ 6.160	€ 6.693	€ 6.557	€ 6.309	€ 6.228	€ 6.164	€ 6.200
Totale baten	€ 174.669	€ 186.254	€ 186.192	€ 187.935	€ 190.699	€ 196.019	€ 202.836
Personele lasten	€ 137.261	€ 145.509	€ 152.988	€ 153.914	€ 156.225	€ 160.491	€ 165.262
Afschrijvingen	€ 2.688	€ 2.712	€ 3.277	€ 3.805	€ 3.572	€ 3.271	€ 3.002
Huisvestingslasten	€ 13.354	€ 14.223	€ 14.881	€ 14.884	€ 14.828	€ 14.975	€ 15.202
Overige lasten	€ 20.995	€ 19.806	€ 20.805	€ 20.222	€ 19.574	€ 19.574	€ 19.870
Bankkosten en rente	€ 63	€ -418	€ -782	€ -681	€ -631	€ -580	€ -430
Totale lasten	€ 174.360	€ 181.831	€ 191.169	€ 192.143	€ 193.568	€ 197.730	€ 202.907
Resultaat exploitatie	€ 309	€ 4.423	€ -4.977	€ -4.208	€ -2.869	€ -1.711	€ -71
Tgl/tiv bestemmingsreserve *	€ 1.406	€ 278	€ 579	€ 263	€ 1.916	€ 2.343	€ 1.435
Tgv/tiv weerstandsvermogen	€ 1.715	€ 4.701	€ -4.398	€ -3.945	€ -953	€ 632	€ 1.365
Incidenteel **	€ 140	€ -41	€ 23	€ -	€ -	€ -	€ -
Structureel resultaat	€ 1.764	€ 4.660	€ -4.375	€ -3.945	€ -953	€ 632	€ 1.365

In bovenstaande tabel zijn de mutaties in de bestemmingsreserve m.b.t. NPO nog niet verwerkt, deze worden bovenschools verwerkt in de BSB-administratie. In onderstaande tabel zijn deze mutaties in de NPO bestemmingsreserves wel verwerkt. Hierdoor ontstaat het uiteindelijke beeld over de splitsing van het exploitatieresultaat naar bestemmingsreserve en naar weerstandsvermogen (algemene reserve). In 2025 is de bestemmingsreserve NPO volledig gebruikt.

Impact van NPO mutatie bestemmingsreserve:	Begroting 2023	1e Prognose 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat exploitatie	€ 309	€ 4.423	€ -4.977	€ -4.208	€ -2.869	€ -1.711	€ -71
Tgl/tiv bestemmingsreserve	€ 1.406	€ 278	€ 579	€ 263	€ 1.916	€ 2.343	€ 1.435
Mutatie bestemmingsreserve NPO *	€ 84	€ -418	€ 8.620	€ 3.804	€ -	€ -	€ -
Mutatie weerstandsvermogen	€ 1.800	€ 4.282	€ 4.222	€ -141	€ -953	€ 632	€ 1.365

* toelichting Mutatie bestemmingsreserve NPO: de subsidie NPO is ontvangen en opgenomen als baten in de periode 2021 t/m 2023, de inzet van deze middelen mag in de periode 2020 t/m juli 2025 plaatsvinden. Het verschil tussen ontvangsten en uitgaven is gedoteerd en/of onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO. Per saldo leverde dat in (2021, 2022 en) 2023 een dotatie op, in de periode 2024 en 2025 een onttrekking.

B.1 Financiële toelichting op stichtingsniveau

De totale rijksbijdragen volgen een patroon dat overeenkomt met de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de verwachte indexering van de lumpsum. Bovendien neemt de lumpsum toe als gevolg van de geleidelijke implementatie van de vereenvoudigde bekostiging, waarbij uiteindelijk jaarlijks € 2 miljoen wordt toegevoegd. De overgangsregeling is gestart in 2022 en loopt tot en met 2025. Voor gedetailleerde informatie over de veranderingen in het leerlingenaantal, zie hoofdstuk H.

De NPO-middelen zijn opgenomen onder de noemer "overige subsidies OCW". Deze NPO-inkomsten worden ontvangen tot en met 2023, terwijl de uitgaven zich uitstrekken tot en met 2025. Paragraaf B.2 geeft meer gedetailleerde informatie.

De subsidie Verbetering basisvaardigheden is toegekend aan de scholen op basis van hun positie op de CBS-indicator voor onderwijsachterstanden. De scholen die geen subsidie hebben gekregen moeten wel aan dezelfde normen voldoen. Hieronder staat een tabel met informatie over de subsidie Basisvaardigheden. Voor de subsidie Werkdrukverlichting zijn er door de medezeggenschap op alle scholen plannen gemaakt die worden uitgevoerd.

Basisvaardigheden	Beschikking	Beschikking	Totaal	Realisatie	Prognose	Begroot	Begroot	Totaal	verschil
	2022 (in te zetten tm juli 2024)	2023 (in te zetten tm juli 2025)	Basisvaardigheden	2022	2023	2024	2025	uitgaven	
De Einder		€ 201.000	€ 201.000		€ 41.875	€ 100.000	€ 59.125	€ 201.000	€ 0
JWS	€ 94.656	€ 1.762.000	€ 1.856.656	€ 3.194	€ 247.000	€ 945.310	€ 622.870	€ 1.818.374	€ 38.282
Lyceum Ypenburg		€ 1.317.000	€ 1.317.000			€ 658.500	€ 658.500	€ 1.317.000	€ 0
Maris College	€ 1.115.456	€ 1.900.000	€ 3.015.456		€ 850.000	€ 1.580.000	€ 580.000	€ 3.010.000	€ 5.456
Rijswijks Lyceum/VVC		€ 1.365.000	€ 1.365.000		€ 295.945	€ 682.500	€ 398.125	€ 1.315.970	€ 49.030
Segbroek College	€ 813.754	€ 1.289.500	€ 2.103.254	€ 191.472	€ 843.060	€ 692.617	€ 376.104	€ 2.103.253	€ 1
	€ 2.023.866	€ 7.834.500	€ 9.858.366	€ 194.666	€ 2.217.280	€ 4.658.927	€ 2.694.724	€ 9.765.597	€ 92.769
(te) ontvangen bedragen			Besch./ontvangst	€ 2.023.866	€ 7.834.500				
2022	€ 2.023.866		TGV of tiv Basisv.	€ 1.829.200	€ 5.617.220	-€ 4.658.927	-€ 2.694.724		
2023	€ 7.834.500		Stand Basisv.	€ 1.829.200	€ 7.446.420	€ 2.787.493	€ 92.769		
	€ 9.858.366								

De personeelskosten fluctueren door verschillende factoren, waaronder de ontwikkeling van het aantal leerlingen, de indexering van de lumpsum-financiering en de NPO-middelen. Een aanzienlijk deel van de NPO-middelen is geïnvesteerd in het aantrekken van extra onderwijsondersteunend personeel. Sommige scholen hebben ervoor gekozen om het personeel dat betrokken is bij het NPO-programma (deels) aan te houden na afloop van het NPO-programma, op voorwaarde dat dit financieel haalbaar is (inclusief de realisatie van een structureel sluitende begroting in het vijfde jaar van de cyclus en het handhaven van een weerstandsvermogen van minimaal 10%).

De huisvestingslasten omvatten ook de verwachte stijging van de energiekosten, met een geschatte maximumtoename van 15% in 2024. VO Haaglanden komt niet in aanmerking voor energievergoeding omdat hiervoor eerst de inzet van het bovenmatig publiek eigen vermogen vereist is.

B.2 Nationaal Programma Onderwijs

De volgende tabel laat de beschikkingen en de bestedingen per school zien van de subsidie Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

NPO	Subsidie 2021	Subsidie 2022	Subsidie 2023	NPO Nieuwkomers	Totaal NPO	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Prognose 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Totaal uitgaven
Dalton Den Haag	709	351	492	10	1562	213	549	525	274	0	1560
De Einder	147	493	329	3	972	74	279	262	250	106	971
Gymanasium Haganum	582	287	401	29	1299	145	363	300	327	135	1270
HML	1078	573	802		2453	326	940	1188			2455
JWS	1254	4063	2947		8263	237	3135	1636	3576	1974	10557
JWS nieuwkomers				5687	5687		1409	1972			3381
Lyceum Ypenburg	919	652	753	16	2340	283	773	485	474	311	2326
Maerlant-Lyceum	780	389	545		1714	309	723	500	300		1833
Maris College	1936	2423	2218	13	6590	136	2121	2195	1100	1005	6557
Rijswijks Lyceum/VVC	996	2689	1944	8	5637	421	2073	1264	1484	20	5261
Segbroek College	1444	1501	1418	5	4368	477	1688	1113	836	254	4368
	9845	13420	11849	5771	40884	2621	14054	11440	8620	3804	40539

De overheid heeft in 2021 het NPO aangekondigd, bedoeld om de achterstanden door Corona weg te werken. In de jaren 2021 t/m 2023 zijn de middelen verstrekt; in die jaren en de jaren daarna kunnen de middelen besteed worden. Elke school heeft een NPO-plan opgesteld, bedoeld om de achterstanden voor de leerlingenpopulatie weg te werken. Deze plannen worden jaarlijks gemonitord en aangepast op basis van de evaluatie.

VO Haaglanden ontvangt in totaal EUR 40,8 mln. In 2023 zijn de laatste NPO-gelden ontvangen die vervolgens voor een aanzienlijk deel nog uitgegeven worden in 2024 en 2025; hetgeen verklaart waarom de resultaten over deze jaren negatief zijn. De scholen zetten de NPO-middelen resultaat-neutraal in: de lasten zijn gelijk aan de baten. Het resultaat van NPO wordt gerealiseerd op VOH-niveau. De ontvangen, maar nog niet uitgegeven, middelen zijn in een bestemmingsreserve NPO opgenomen.

C. Investerings

Onderstaand het overzicht van investeringen zoals opgenomen in de meerjarenbegroting. Vooral de investeringen in ICT door JWS en Maris laten een grote toename zien in vergelijking met de vorige meerjarenbegroting (van € 895k naar 1.780k). JWS investeert daarnaast ook meer in huisvesting. Het BSB investeert in ICT-middelen zoals het vervangen van netwerkkapapparatuur en laptops.

Investerings 2024	ICT	Inventaris	Renovatie/ verbouw	Nieuwbouw	Totaal 2024
Dalton Den Haag	€ 82.500	€ 20.000	€ 15.000	€ 116.732	€ 234.232
Praktijkschool de Einder		€ 15.000			€ 15.000
Gymnasium Haganum		€ 89.000			€ 89.000
Haags Montessori Lyceum	€ 32.876	€ 30.000			€ 62.876
Johan de Witt Scholengroep	€ 610.500	€ 1.375.000	€ 2.465.000		€ 4.450.500
Lyceum Ypenburg	€ 9.000	€ 180.000			€ 189.000
Maerlant Lyceum	€ 20.000				€ 20.000
Maris College	€ 625.000	€ 50.000	€ 150.000		€ 825.000
Rijswijks Lyceum/ VVC		€ 410.000			€ 410.000
Segbroek Colllege	€ 113.600	€ 252.593			€ 366.193
subtotaal 10 scholen	€ 1.493.476	€ 2.421.593	€ 2.630.000	€ 116.732	€ 6.661.801
BSB	€ 287.000				€ 287.000
Totaal scholen en BSB	€ 1.780.476	€ 2.421.593	€ 2.630.000	€ 116.732	€ 6.948.801

Totaal investeringen per jaar (10 scholen en BSB)	2024	2025	2026	2027	2028	totaal 24-28
ICT	€ 1.780.476	€ 785.200	€ 718.200	€ 914.200	€ 607.000	€ 4.805.076
Inventaris	€ 2.421.593	€ 410.000	€ 240.000	€ 80.000	€ 50.000	€ 3.201.593
Renovatie/verbouw	€ 2.630.000	€ 3.370.000	€ 1.272.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 7.572.000
Nieuwbouw	€ 116.732	€ 0	€ 200.000	€ 1.595.000	€ 1.595.000	€ 3.506.732
totaal	€ 6.948.801	€ 4.565.200	€ 2.430.200	€ 2.739.200	€ 2.402.000	€ 19.085.401

Voor de nieuwbouw van Maris Waldeck en HML is een post opgenomen voor investeringen die niet door de gemeente worden bekostigd.

D. Toelichtingen en financiële samenvatting op schoolniveau

Dalton Den Haag stuurt op een goede, stabiele balans tussen aantallen leerlingen en medewerkers die nodig zijn om tot een sluitende begroting te komen. Aangezien de school op het maximumaantal leerlingen zit en een relatief dure functiemix heeft, is dit een steeds groter wordende uitdaging. De school handhaaft een gedeelte van de extra formatie na de NPO-periode onder meer om extra ondersteuning te kunnen blijven bieden voor passend onderwijs. Daarnaast stijgen de vaste lasten voor energie en schoonmaak. Het weerstandsvermogen blijft net onder de gewenste 10%. Wel verwacht de school vanaf 2025 het personeelsbestand te verjongen waardoor het weerstandsvermogen weer kan toenemen. Daarnaast zal een aantal uitgestelde verbouwingen doorgang vinden in 2024 (o.a. mechanische ventilatie, oostvleugel en muziekafdeling).

De Einder verwacht een stabiele groei in het leerlingenaantal naar 230 in 2028 waardoor het weerstandsvermogen stijgt van -20% in 2023 naar -9% in 2028. In 2024 zal er na jaren van verliezen een positief structureel resultaat geboekt worden. De afgelopen jaren is de formatie stapsgewijs teruggebracht naar het gewenste niveau en is het schoolgebouw opgeknapt.

Gymnasium Haganum verwacht een stabiel aantal leerlingen van rond de 820. Het structurele resultaat ligt dicht bij de nullijn. Het weerstandsvermogen beweegt van 21,18% in 2024 naar 19,74% in 2028. De lustrumjaren (23-24 en 28-29) zorgen voor hogere uitgaven. Er wordt gestuurd op vermindering van de tussentijdse uitstroom van leerlingen. De stijging van de vaste lasten voor energie en schoonmaak is ook hier een punt van zorg. Er wordt in 2024 geïnvesteerd in de herinrichting van de kantoren en tuinen.

Het Haags Montessori Lyceum stuurt op een stabiel aantal leerlingen van 1630 voor 2026 en verder rekening houdend met de maximale capaciteit van de nieuwbouw in 2029. Door de inzet van bestemmingsreserves wordt er een positief structureel resultaat behaald en groeit het weerstandsvermogen van 5,95% in 2024 naar 9,45% in 2028 waardoor de school bijna op het gewenste niveau komt. Activiteiten zijn vooral gericht op het verbeteren van de leskwaliteit door professionalisering, intervisie en beter gebruik van onderwijsdata.

Johan de Witt Scholengroep kent grote wisselingen in het aantal leerlingen, omdat zij als eerste opvang fungeren voor ISK-leerlingen. Deze ISK-leerlingen stromen na één of twee jaar door naar het reguliere onderwijs. Een groot deel van deze leerlingen blijft ook na deze ISK-jaren leerling op het Johan de Witt. In de begroting is de aanname dat het aantal leerlingen daalt van 2.620 in 2024 naar 2.047 in 2028. Deze afname in leerlingen valt samen met het wegvallen van subsidies vanaf 2026. Het weerstandsvermogen blijft onverminderd hoog en stabiel: 51,0% in 2024 tot 50,8% in 2028. De school kiest ervoor om (goede) docenten ook na afloop van de NPO- en basisvaardigheden-subsidie nog gedurende een bepaalde periode te binden om de onderwijskwaliteit op het gewenste niveau te houden bijvoorbeeld door een kleinere klassengrootte te hanteren. Investerings worden vooral gedaan in de verbouwing van de techniekruimtes op de Hoofstkade en investeringen in de duurzaamheid van de gebouwen.

Lyceum Ypenburg verwacht een verdere terugloop van het aantal leerlingen van 1.293 in 2023 naar 1.056 in 2028. De komende periode zijn er inspanningen gepland om deze trend te keren door te kiezen voor een duidelijkere profilering, het verminderen van de tussentijdse uitstroom en het verhogen instroomniveaus. De afnemende baten en het wegvallen van de twee grote subsidies per 2025 (NPO en Basisvaardigheden) vragen om strakke sturing op de kosten.

Door natuurlijk verloop en bewust taakbeleid lukt het om de verliezen te beperken, al blijft inzet van de bestemmingsreserves noodzakelijk. De formatie van Lyceum Ypenburg kent vooralsnog voldoende flexibiliteit om benodigde aanpassingen te realiseren. Het weerstandsvermogen zakt van 18,61% in 2023 naar 13,28% in 2028. Geïnvesteed wordt er in een sleutelsysteem, renovatie van het plein en ICT-zaken.

Het leerlingenaantal op het Maerlant-Lyceum laat een stabiel beeld zien van 1125 in 2023 naar 1134 in 2028. De formatie neemt wel gefaseerd af van 88,8 FTE in 2023 naar 82,2 FTE in 2028. Ook halveert het aantal PNIL (formatie niet in loondienst) na 2024 vanwege de afbouw van de NPO-gelden. Dit is nodig om een positief resultaat te behalen en zo het weerstandsvermogen te verhogen. Maerlant voorziet een verantwoorde afbouw van de posten. Het weerstandsvermogen groeit van 1,3% in 2023 naar 5,21% in 2028. Het doel blijft om dit op de gewenste 10% te brengen. Het Maerlant investeert zij-instroom trajecten en is lid geworden van het Global Citizen Network om het wereldburgerschapaanbod verder te ontwikkelen.

Het Maris College verwacht na jaren van groei de komende jaren een stabilisering van het aantal leerlingen van 2.838 in 2024 naar 2.889 in 2028. Het weerstandsvermogen blijft ook ongeveer stabiel en beweegt van 13,8% in 2024 naar 13,2% in 2028. In 2024 en 2025 worden de subsidies basisvaardigheden en NPO volledig ingezet, waardoor de jaren daarna 2026 en 2027 een negatief resultaat laten zien. Ook hier spelen de gestegen energie en schoonmaakkosten een rol. Door het stoppen met inhuur van derden personeel probeert het Maris College de kosten te drukken. Investerings worden er vooral gedaan in ICT-middelen. De nieuwbouw van Maris Waldeck staat gepland voor 2026.

Het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College verwacht een daling van het aantal leerlingen van 1.278 voor 2023 naar 1.194 in 2028. Een onzekere factor in de prognose van het aantal leerlingen is de komst van 2, mogelijk 3, Islamitische scholen in Den Haag/Rijswijk. De ontwikkeling van deze scholen wordt nauwgezet gevolgd, zodat we tijdig kunnen anticiperen op veranderingen in de leerlingaantallen.

Daarnaast is het RL/VVC is voorloper in het traject School en Omgeving van het ministerie van OCW, met als ambitie leerlingen beter voor te bereiden op hun toekomst. In het schoolplan is opgenomen dat iedere leerlingen tenminste 4 uur per week deelneemt aan extra curriculaire activiteiten en dat er meer persoonlijke begeleiding kan worden geboden aan leerlingen die dat nodig hebben. Naast de subsidie vanuit OCW is er een garantstelling gedaan uit het Stimulerings- en Innovatiefonds van VO Haaglanden (STIF). Deze garantstelling is in prognose voor de jaren 2026 – 2028 vertaald in een toekenning van EUR 4,5 mln. Daarbij wordt aangetekend dat de effectuering van deze middelen pas kan plaatsvinden na een zorgvuldige evaluatie van de haalbaarheid en betaalbaarheid van het traject School & Omgeving. Streven is om in de volgende begroting, over de periode 2025 – 2029, de consequenties hiervan op te nemen.

Tegelijkertijd heeft de school te maken met grote personeelstekorten waardoor er veel vacatures te lang open blijven staan.

Het Segbroek College zag in 2023 een sprong in het aantal leerlingen van 2.053 naar 2.207 en verwacht de groei door te zetten in de komende jaren tot een aantal van 2.456 in 2028. De bekostiging is gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar, waardoor er sprake is van voorfinanciering en dus een daling van het weerstandsvermogen.

Op het gebied van onderwijs zet het Segbroek zich in lijn met het nieuwe schoolplan 2023-2027 in voor bredere vorming van de leerling. Door de groei in het aantal leerlingen is er ook een groei in formatie nodig. Deze nieuwe medewerkers moeten ingewerkt en begeleid worden.

Vanaf 2026 is de bezetting van klassen binnen de bovenbouw van het VWO groter waardoor er relatief minder extra formatie nodig is om de groei te bekostigen.

De school investeert in huisvesting en lockers. Het weerstandsvermogen daalt van 19,8% in 2023 naar 11,3% in 2028. De subsidies NPO en Basisvaardigheden lopen af in juli 2025 en vanaf 2027 laat het Segbroek een positief resultaat zien.

E. Balans

Hieronder staan de prognoses voor de balans. De bestemmingsreserves worden daarna nader toegelicht. Door het uitnutten van de bestemmingsreserves voor NPO en Basisvaardigheden neemt het totaal eigen vermogen de komende jaren af.

Balans	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Bedragen *1.000	EUR	EUR	EUR	EUR
	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Activa				
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>	19.089	21.318	23.390	24.150
<i>Financiële vaste activa</i>	160	149	149	149
Vaste activa, totaal	19.249	21.467	23.539	24.299
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>	5.916	6.500	5.000	4.736
<i>Liquide middelen</i>	61.498	57.277	55.878	48.656
Vlottende activa, totaal	67.414	63.777	60.878	53.392
Activa, totaal	86.664	85.244	84.417	77.691
Passiva				
<i>Eigen vermogen</i>	51.209	51.517	46.542	42.332
<i>Eigen vermogen, algemene reserve</i>	28.305	32.279	36.501	36.360
<i>Eigen vermogen, bestemmingsreserves</i>	22.904	19.239	10.040	5.972
<i>Voorzieningen</i>	9.869	8.734	10.234	9.985
<i>Langlopende schulden</i>	0	0	0	0
<i>Kortlopende schulden</i>	25.585	24.992	27.641	25.374
Passiva, totaal	86.664	85.244	84.417	77.691

F. Weerstandsvermogen, bestemmingsreserve en normvermogen.

VO Haaglanden is van mening dat zij over een verantwoord vermogen moet beschikken om de continuïteit van het onderwijs op al haar scholen te kunnen waarborgen. Hiertoe is voor de stichting als geheel, mede op basis van risico-inventarisaties, een minimale algemene reserve ter hoogte van 10% van de totale inkomsten vastgesteld.

Daarnaast beschikt VO Haaglanden over de volgende bestemmingsreserves:

- Bestemmingsreserve NPO
- Schoolspecifieke reserves (voor inventaris, ICT en personeel)
- Calamiteitenfonds, dit wordt ingezet in geval van calamiteiten (op schoolniveau)
- Stimulerings- en Innovatiefonds (STIF).

Over de uitputting van beide bovenschoolse fondsen zijn binnen VO Haaglanden nadere afspraken gemaakt.

Onderstaande tabel toont de mutaties van de bestemmingsreserve NPO, schoolspecifiek en het calamiteiten- en STIF fonds.

Ontrekkings bestemmingsreserves	Soort	2023	2024	2025	2026	2027	2028
HOA	STIF	445.894					
20 jarig bestaan	CF	100.000					
Management development programma	CF	50.000					
Huur noodlokale HML	CF	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
Werving Personeel (R&D)	CF	50.000					
Kosten verbouwing De Einder	CF	39.133	33.800	25.550	25.550	24.300	21.800
Arbeidsmarkttoelage De Einder	CF	61.759					
Haganum inventaris en ICT	STIF	49.232	21.300				
HML eerste inrichting NHK	STIF	15.740	15.740	15.740	15.740	15.740	15.740
JWS Coronakosten	CF	40.472	18.278				
Ypenburg Mercurius	STIF	197.795	138.708	80.913			
Negatieve herverdeel effecten							
vereenvoudigde bekostiging (RL/VVC en	CF	155.193	235.181	94.268	117.835	121.959	126.228
Project Plus RL/VVC	STIF				1.451.597	2.172.532	937.871
Bijdrage DDH basisvaardigheden	STIF		30.000	30.000	30.000		
Inzet personele reserve	CF		43.841	380.367	81.147		
Mutatie NPO	NPO	84.000	8.619.940	3.804.218			
Overig	GMR	13.675	14.028	14.182	14.340	14.502	14.501
Totaal mutatie bestemmingsreserve		1.374.893	9.242.816	4.517.238	1.808.209	2.421.033	1.188.140

Weerstandsvermogen

Het verloop van het weerstandsvermogen (berekening VO Haaglanden) ziet er op basis van de voorliggende begroting als volgt uit:

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Verschil algemene reserve versus 10% norm				
Algemene reserve	28.305	32.279	36.501	36.360
Algemene reserve conform berekening 10%	18.399	18.625	18.619	18.794
Verschil	9.906	13.654	17.882	17.567

Bedragen € * 1.000

Er zijn dus voldoende middelen beschikbaar om de continuïteit te waarborgen.

Financiële kengetallen

De overheid heeft een aantal financiële signaleringswaarden ontwikkeld waarmee de continuïteit van een onderwijsinstelling gemonitord kan worden.

Deze zien toe op de ontwikkeling van de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit en het eigen vermogen. Het verloop van deze signaleringswaarden ziet er op basis van de voorliggende begroting als volgt uit voor VO Haaglanden:

Kengetallen financiële positie ratio's	Norm	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Solvabiliteit</i>	<i>nvt</i>	59,78%	59,09%	60,44%	55,13%	54,49%
<i>Solvabiliteit inclusief voorzieningen</i>	30%	72,08%	70,48%	70,68%	67,26%	67,34%
<i>Liquiditeit (current ratio)</i>	<i>intern > 1%, sector > 0,75%</i>	2,34	2,63	2,55	2,20	2,10
<i>Rentabiliteit ten opzichte van bedrijfsopbrengsten inclusief rentebaten</i>	> 0 (3 jaren)	7,06%	7,39%	2,37%	-2,67%	-2,24%

De rentabiliteit daalt in 2024 en 2025 omdat de bestemmingsreserves voor NPO en Basisvaardigheden worden ingezet. In de voorgaande jaren zijn de baten in het resultaat verwerkt.

Kengetallen weerstandsvermogen	Norm	2021	2022	2023	2024	2025
Weerstandsvermogen (EV/TB)	intern > 10% excl. BR;	23,1%	27,8%	27,66%	25,00%	22,52%
Financiële buffer (AR/TB)		14,4%	15,4%	17,33%	19,60%	19,35%

Normatief eigen vermogen

De overheid heeft een signaleringswaarde voor het eigen vermogen vastgesteld waarmee berekend wordt hoeveel eigen vermogen een onderwijsinstelling redelijkerwijs nodig heeft voor een gezonde bedrijfsvoering.

Norm OCW	2021	2022	2023	2024	2025
Normatief ev	29.343	28.116	30.746	32.815	33.663
Publiek ev	37.618	51.210	51.517	46.542	42.332
Verschil	8.275	23.094	20.771	13.727	8.670
Bestemmingsreserve NPO	7.224	12.360	11.942	3.322	-
Bestemmingsreserve SHRM		3.676	-	-	-
Overige BR		6.868	7.297	6.718	5.972
Bovenmatig na NPO en SHRM	1.051	7.058	8.829	10.405	8.670
Bovenmatig na aftrek alle BR		189	1.532	3.687	2.698

Bedragen € * 1.000

Als het eigen vermogen hoger is dan de vastgestelde norm dan wordt dat als bovenmatig bestempeld en wordt de onderwijsinstelling geacht daar een bestedingsplan voor te maken. Zoals in bovenstaande tabel af te lezen is, stijgt het bovenmatig vermogen de komende jaren naar EUR 11 mln. Met het R&D wordt op dit moment invulling gegeven aan de gezamenlijke strategische ambities. Ambities die we gezamenlijk willen bereiken en bovenschools financieren, onder andere door de inzet van het Stimulerings- en InnovatieFonds (STIF).

Om de ambities te realiseren, wordt een bestedingsplan 2024-2028 opgesteld waarmee de bovenmatige reserve doelmatig voor het onderwijs kan worden ingezet. Totstandkoming en besluitvorming over deze ambities en het bijbehorende bestedingsplan vindt de komende periode op een zorgvuldige manier plaats. Daarbij zijn onze maatschappelijke opdracht en kernwaarden richtinggevend. Projecten en activiteiten rond thema's als inclusiviteit, eerlijke kansen, vermindering lerarentekort, ontmoeting, SHRM en professionalisering zullen onderdeel zijn van dit plan.

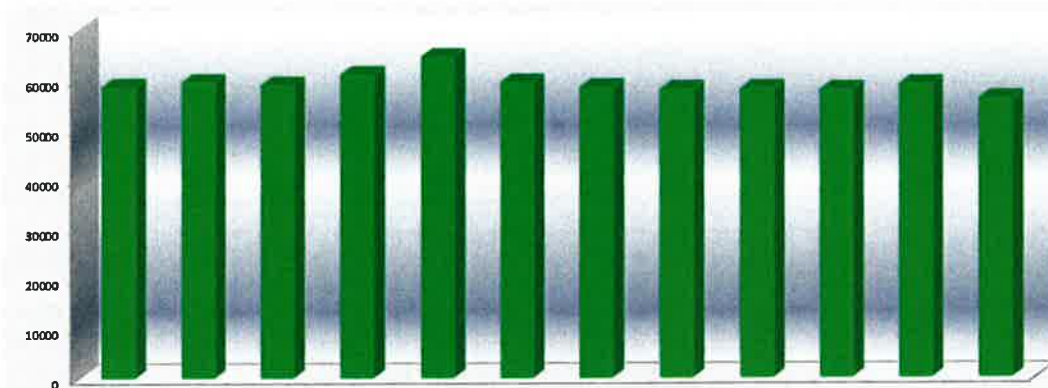

G. Liquiditeitsbegroting

Bovenstaande is uitgewerkt in een liquiditeitsbegroting voor 2024 en 2025. Er is naar verwachting de komende jaren geen vreemd vermogen nodig.

2024

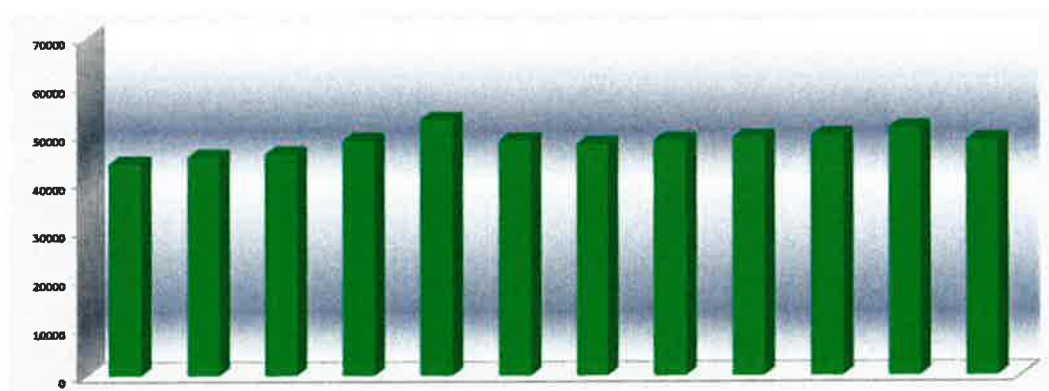
(Alle bedragen x € 1.000,-)

	jan-24	feb-24	mrt-24	apr-24	mei-24	jun-24	jul-24	aug-24	sep-24	okt-24	nov-24	dec-24
Saldo bankrekening begin maand	68764	58473	59352	60889	64467	59302	58277	57872	57928	57718	58802	58802
Totaal uitgaven	23043	13825	14637	13899	19219	19586	14364	14817	13995	13715	13685	19416
Totaal inkomsten	12752	14705	14116	15957	22797	14421	13340	14412	14051	13505	14769	16492
Saldo bankrekening einde maand	58473	59352	58831	60889	64467	59302	58277	57872	57928	57718	58802	55878

2025

(Alle bedragen x € 1.000,-)

	jan-25	feb-25	mrt-25	apr-25	mei-25	jun-25	jul-25	aug-25	sep-25	okt-25	nov-25	dec-25
Saldo bankrekening begin maand	58878	43813	45154	46779	48535	52909	48582	47842	48641	49236	49557	51133
Totaal uitgaven	25368	13876	14011	13736	19040	19315	14635	14156	14011	13736	13736	19336
Totaal inkomsten	13303	15217	14637	16492	23413	14988	13895	14865	14058	15312	17058	17058
Saldo bankrekening einde maand	43813	45154	45779	48535	52909	48582	47842	48641	49236	49557	51133	48862

H. Leerlingenaantallen, medewerkers en gebouwen

1. Overzicht aantallen leerlingen

Aantal leerlingen op teldatum inclusief vavoleerlingen	Totaal	Dalton	Einder	Haganum	HML	JWS	Lyceum Ypenburg	Maerlant	Maris	RW Lyceum/VV College	Segbroek
1 oktober 2012	11.791	990	254	753	937	1.427	1.196	745	1.910	1.261	2.318
1 oktober 2013	12.148	996	267	777	948	1.464	1.310	831	1.910	1.348	2.297
1 oktober 2014	12.519	993	290	776	940	1.506	1.362	892	2.032	1.445	2.283
1 oktober 2015	12.891	999	291	761	910	1.618	1.414	961	2.120	1.478	2.339
1 oktober 2016	13.234	992	303	795	969	1.696	1.454	1.003	2.254	1.477	2.291
1 oktober 2017	13.576	990	284	829	1.103	1.752	1.443	1.046	2.413	1.456	2.260
1 oktober 2018	13.871	998	248	800	1.248	1.797	1.446	1.047	2.605	1.457	2.225
1 oktober 2019	14.060	997	242	817	1.396	1.873	1.398	1.070	2.695	1.442	2.130
1 oktober 2020	14.262	1.013	210	829	1.540	1.999	1.312	1.110	2.765	1.423	2.061
1 oktober 2021	14.416	1.029	201	839	1.682	2.035	1.319	1.139	2.830	1.366	1.976
1 oktober 2022	14.889	1.032	204	836	1.653	2.485	1.297	1.130	2.834	1.360	2.058
1 oktober 2023	14.999	1.031	217	812	1.662	2.620	1.209	1.120	2.843	1.278	2.207
1 oktober 2024	14.611	1.032	220	815	1.645	2.237	1.145	1.134	2.850	1.237	2.296
1 oktober 2025	14.516	1.032	227	820	1.630	2.142	1.112	1.139	2.875	1.174	2.365
1 oktober 2026	14.447	1.032	230	825	1.630	2.047	1.076	1.145	2.865	1.168	2.429
1 oktober 2027	14.487	1.032	230	825	1.630	2.047	1.056	1.134	2.889	1.187	2.457
1 oktober 2028	14.493	1.032	230	825	1.630	2.047	1.053	1.123	2.902	1.194	2.457
Index leerlingengroei 2023 t.o.v. 2022	101	100	106	97	101	105	93	99	100	94	107

Het aantal leerlingen laat de komende jaren een kleine daling zien van (2028 versus 2023) van 3,4%. De belangrijkste reden hiervan is de verwachting dat bij Johan de Witt het aantal leerlingen (waarvan het overgrote deel ISK-leerlingen) met circa 570 terugloopt. Ook Lyceum Ypenburg en Rijswijks Lyceum/VVC voorzien een daling in het aantal leerlingen.

De andere scholen zitten vol of voorzien nog een lichte stijging. Het Segbroek College zag in 2023 een grote stijging en verwacht deze stijgende lijn tot en met 2027 door te zetten.

2. Medewerkers

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote bestuursformatie inclusief BSB.

overzicht bestuursformatie gemiddeld per jaar	2024	2025	2026	2027	2028
FTE inzet directie scholen	30,0	30,0	30,0	30,0	29,9
FTE Inzet OP scholen	1068,3	1029,3	990,7	984,6	978,5
FTE inzet OOP scholen	335,3	324,7	332,4	328,2	325,3
subtotaal 10 scholen	1433,7	1384,0	1353,1	1342,8	1333,8
FTE inzet directie BSB	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
FTE Inzet OP BSB	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
FTE inzet OOP BSB	24,6	24,6	24,6	24,5	24,3
subtotaal BSB	27,1	27,1	27,1	27,0	26,8
TOTAAL VO Haaglanden	1460,8	1411,2	1380,3	1369,8	1360,6

*BSB is inclusief 0.5 FTE OP voor onderwijs & kwaliteit.

Het aantal FTE fluctueert vooral door de inzet van formatie voor de subsidies NPO en Werkdrukvermindering. Sommige scholen kiezen ervoor om, na afloop van de NPO-middelen, de formatie (deels) langer in stand te houden ten behoeve van de onderwijskwaliteit maar anderen moeten de formatie afbouwen. Het personeelsverloop op sommige scholen is hoog (>20%) waardoor afbouw een natuurlijk verloop kent. Tegelijkertijd blijft het vinden van nieuwe docenten een uitdaging.

Totaal 10 scholen leerlingen per FTE , gemiddeld per jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal FTE inzet	1433,66	1384,05	1353,14	1342,78	1333,76
Totaal aantal leerlingen	14.611	14.516	14.447	14.487	14.493
Gemiddeld aantal leerlingen per FTE	10,2	10,5	10,7	10,8	10,9

Leerlingen per FTE per school	2024	2025	2026	2027	2028
Dalton Den Haag	14,1	14,2	14,2	14,2	14,2
Praktijkschool de Einder	5,2	5,2	5,5	5,6	5,6
Gymnasium Haganum	13,2	13,3	13,7	13,7	13,7
Haags Montessori Lyceum	12,4	12,4	12,6	12,6	12,6
Johan de Witt Scholengroep	8,1	7,9	7,7	7,8	8,0
Lyceum Ypenburg	11,4	11,9	12,3	12,8	12,9
Maerlant Lyceum	13,4	13,8	13,9	13,8	13,7
Maris College	10,3	10,7	10,9	11,1	11,1
Rijswijks Lyceum/ VVC	11,0	11,1	11,7	11,9	11,9
Segbroek Colllege	11,6	12,0	12,2	12,4	12,4

Totaal 10 scholen leerlingen per FTE OP , gemiddeld per jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal FTE inzet OP	1068,29	1029,27	990,66	984,61	978,53
Totaal aantal leerlingen	14.611	14.516	14.447	14.487	14.493
Gemiddeld aantal leerlingen per FTE OP	13,7	14,1	14,6	14,7	14,8

Leerlingen per FTE OP per school	2024	2025	2026	2027	2028
Dalton Den Haag	15,9	16,7	16,8	16,8	16,8
Praktijkschool de Einder	13,2	14,5	14,7	14,7	14,7
Gymnasium Haganum	16,8	17,1	17,4	17,4	17,5
Haags Montessori Lyceum	16,7	16,7	16,9	16,9	16,9
Johan de Witt Scholengroep	10,6	10,5	10,3	10,5	10,8
Lyceum Ypenburg	14,0	15,2	16,7	17,1	17,6
Maerlant Lyceum	16,8	17,3	17,4	17,2	17,1
Maris College	13,0	13,6	13,9	14,1	14,3
Rijswijks Lyceum/ VVC	11,0	11,1	11,7	11,9	11,9
Segbroek Colllege	15,4	16,0	16,2	16,3	16,3

3. Gebouwen

De meeste scholen zitten aan hun maximale (huisvestings)capaciteit en zien nauwelijks tot geen ruimte voor uitbreiding. Naast de uitvoering van het reguliere MJOP staan er voor de komende begrotings- periode twee grote projecten geagendeerd waarvoor nu de voorbereidingen worden getroffen. Dit zijn de nieuwbouw van Maris Waldeck in 2028 en het HML in 2029.

De komende periode wordt een strategisch huisvestingsplan opgesteld, waarin de ambities van VO Haaglanden zijn opgenomen. Generieke aandachtspunten zijn klimaatbehandeling (ventilatie/koeling), verduurzaming/energietransitie, capaciteitsbehoud of – uitbreiding. Daarbij gaat speciale aandacht uit naar de staat van monumenten die, gezien regelgeving en kostenniveaus, extra complex zijn. Daarnaast wordt er beleid ontwikkeld op het gebied van duurzaamheid.